

การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของ  
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา  
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3  
NEEDS ASSESSMENT OF DIGITAL LEADERSHIP DEVELOPMENT OF  
SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER SAKON NAKHON PRIMARY  
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

—❖❖❖❖—  
<sup>1</sup>ธัญลักษณ์ ลิทธิสาร, <sup>2</sup>อภิสิทธิ์ สมศรีสุข และ <sup>3</sup>บุญมี ก่อบุญ  
<sup>1</sup>Thanyalak Sitthisan, <sup>2</sup>Apisit Somsrisuk and <sup>3</sup>Boonmee Korboon

<sup>1</sup>มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, ประเทศไทย  
<sup>1</sup>Sakon Nakhon Rajabhat University, Thailand

<sup>1</sup>thanyalak8009@gmail.com

**Received :** February 14, 2023; **Revised :** March 25, 2024; **Accepted :** April 30, 2024

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพที่เป็นอยู่จริงและสภาพที่ควรจะเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา 3) ศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 327 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 92 คน และครู จำนวน 235 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้ตาราง Krejcie and Morgan การได้มาของกลุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และ 2) แบบสอบถามแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

**คำสำคัญ :** ความต้องการจำเป็น; ภาวะผู้นำดิจิทัล; ผู้บริหารสถานศึกษา

---

<sup>1</sup>นักศึกษาลัทธิสุตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

<sup>2</sup>อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

<sup>3</sup>อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

## Abstract

The purposes of this research were to; 1) study the actual conditions and the expected conditions of digital leadership of educational institution administrators 2) assess the needs for developing digital leadership among school administrators and 3) study guidelines for developing the digital leadership of educational institution administrators. The sample group used in this research Consisting of administrators and teachers in schools under the Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office, Area 3, academic year 2023, totaling 327 people. Categorized into 92 educational institution administrators and 235 teachers. Sample size was determined using Krejcie and Morgan tables. The sample used multi-stage random samplin. The research tools consisted of 1) a 5-level rating scale type test. and 2) the questionnaire on guidelines for developing the condition Leader of educational institution administrators. Statistics used in data analysis include percentage, mean, standard deviation and an index of the importance of essential needs.

**Keywords :** Needs; Digital leadership; School administrators

## บทนำ

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล จากความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี การจัดการศึกษาในรูปแบบที่ผ่านมามีอาจจะไม่เหมาะสมกับการสร้างพลเมืองในยุคดิจิทัล ความท้าทายที่ควรตระหนักก็คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ และจะใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเพื่อการบริหารสถานศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนไปอย่างไร เป้าหมายหลักในการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลจึงควรเป็น การจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียน มีความรู้ แล้วต่อยอดองค์ความรู้ด้วยความคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบการบริหาร และการจัดการศึกษา ในสถานศึกษาของตนซึ่งมีความยุ่งยากซับซ้อนมากขึ้น การปฏิรูปการศึกษาในอนาคต จะต้องปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตของคนที่ต้องอาศัยการเรียนรู้ฐานข้อมูล สื่อ แหล่งเรียนรู้ขนาดใหญ่แสวงหาความรู้เพื่อสร้างสิ่งใหม่ๆ เป็นนวัตกรรมที่นำมาสู่การพัฒนาประเทศ ทำให้เล็งเห็นถึงความสำคัญของภาวะผู้นำดิจิทัลจะต้องมีการพัฒนาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนผ่าน(Transform) ทางเทคโนโลยี ซึ่งผู้นำดิจิทัลนั้นไม่เพียงแต่จะมีสมรรถนะทางเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อใช้ในการนำองค์กรเท่านั้น แต่จะต้องมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการพัฒนาทางดิจิทัล โดยขับเคลื่อนองค์กรทั้งระบบ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: 15)

การบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เพื่อให้สามารถที่จะเลือกใช้กับการบริหารสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม คำนวณและเพียงพอต่อการใช้งานและมีภาวะผู้นำแบบดิจิทัล

เป็นกระบวนการหรือความสามารถ หรือพฤติกรรมที่ผู้บริหารโรงเรียนใช้อธิพล และอำนาจที่มี กระตุ้นให้บุคลากรในหน่วยงานปฏิบัติหน้าที่ด้วยความกระตือรือร้นและเต็มใจ โดยที่ผู้นำมีวิสัยทัศน์ มีความรู้ความสามารถในการนำกระบวนการทางดิจิทัลมาใช้อย่างเหมาะสมและนำทางพฤติกรรม ของบุคคลไปสู่การบรรลุเป้าหมาย พร้อมทั้งจะผลักดันและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงการจัดการ การศึกษาและการทำงานภายในโรงเรียนได้อย่างสอดคล้องกับสภาพบริบท (กนกอร สมปราษฎณ์, 2562 :181)

นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3 ยังขาดการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล ในการบริหาร การกระบวนการ เรียนรู้ การวัดผลประเมินผลในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องพัฒนา ภาวะผู้นำดิจิทัลให้สอดคล้องกับการปรับทิศทางการศึกษา มีวิสัยทัศน์ที่ก้าวหน้า สามารถที่จะ คาดการณ์ถึงสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ประกอบการตัดสินใจ และการวางแผนดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสื่อสารและประชาสัมพันธ์สถานศึกษาให้ เป็นที่รู้จักผ่านสื่อสังคมออนไลน์ สามารถกระตุ้นหรือเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีมาใช้ในการสร้างสื่ อนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ สามารถปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมของสถานศึกษาให้เป็น วัฒนธรรมการเรียนรู้แบบดิจิทัล พร้อมทั้งส่งเสริมสมรรถนะครูและทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนใน ศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ได้ตลอดชีวิต (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 : 51)

จากความเป็นมาแล้วความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เพื่อจะได้นำผลการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลในการหาแนวทางใน พัฒนาการภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะดิจิทัลในการบริหารสถานศึกษาโดย ปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัยรู้เท่าทันเทคโนโลยี จะส่งผลทำให้การบริหารงานในสถานศึกษาสะดวก มากยิ่งขึ้น และส่งเสริมให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาได้มีศักยภาพทางด้าน เทคโนโลยีดิจิทัล สามารถปรับตัวภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบันได้อย่างมี ประสิทธิภาพต่อไป

## วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นอยู่จริงและสภาพที่ควรจะเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
2. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

## วิธีดำเนินการวิจัย

### 1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 92 คน และครู จำนวน 235 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) รวมจำนวน 327 คน

### 2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2.2 แบบสอบถามแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา

### 3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

## ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่ควรจะเป็น เกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ดังนี้

**ตารางที่ 1** ผลการประเมินสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมและรายด้าน

| ข้อ          | องค์ประกอบ        | สภาพที่เป็นจริง |      |       | สภาพที่ควรจะเป็น |      |           |
|--------------|-------------------|-----------------|------|-------|------------------|------|-----------|
|              |                   | $\bar{X}$       | S.D. | ระดับ | $\bar{X}$        | S.D. | ระดับ     |
| 1            | วิสัยทัศน์ดิจิทัล | 4.23            | 0.88 | มาก   | 4.70             | 0.52 | มากที่สุด |
| 2            | การรู้ดิจิทัล     | 4.37            | 0.77 | มาก   | 4.70             | 0.51 | มากที่สุด |
| 3            | การสื่อสารดิจิทัล | 4.48            | 0.75 | มาก   | 4.73             | 0.45 | มากที่สุด |
| 4            | ความร่วมมือ       | 4.40            | 0.77 | มาก   | 4.76             | 0.45 | มากที่สุด |
| 5            | วัฒนธรรมดิจิทัล   | 4.36            | 0.77 | มาก   | 4.73             | 0.48 | มากที่สุด |
| ค่าเฉลี่ยรวม |                   | 4.37            | 0.79 | มาก   | 4.72             | 0.48 | มากที่สุด |

จากตาราง 1 พบว่าสภาพที่เป็นจริงของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกได้แก่ การสื่อสารดิจิทัล ( $\bar{X}$  = 4.48, S.D. = 0.75) ความร่วมมือ ( $\bar{X}$  = 4.40, S.D. = 0.77) และการรู้ดิจิทัล ( $\bar{X}$  = 4.37, S.D. = 0.77)

ตามลำดับ และสภาพที่ควรจะเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกได้แก่ ความร่วมมือ ( $\bar{X} = 4.76$ , S.D. = 0.45) การสื่อสารดิจิทัล ( $\bar{X} = 4.73$ , S.D. = 0.45) และวัฒนธรรมดิจิทัล ( $\bar{X} = 4.73$ , S.D. = 0.48) ตามลำดับ

2. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ดังนี้

**ตารางที่ 2** ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

| องค์ประกอบ           | สภาพที่เป็นจริง |      |       | สภาพที่ควรจะเป็น |      |           | PNI <sub>modified</sub> | ลำดับ | ด้านที่นำไปพัฒนา |
|----------------------|-----------------|------|-------|------------------|------|-----------|-------------------------|-------|------------------|
|                      | $\bar{X}$       | S.D. | ระดับ | $\bar{X}$        | S.D. | ระดับ     |                         |       |                  |
| 1. วิสัยทัศน์ดิจิทัล | 4.23            | 0.88 | มาก   | 4.70             | 0.52 | มากที่สุด | 0.111                   | 1     | ✓                |
| 2. การรู้ดิจิทัล     | 4.37            | 0.77 | มาก   | 4.70             | 0.51 | มากที่สุด | 0.076                   | 4     |                  |
| 3. การสื่อสารดิจิทัล | 4.48            | 0.75 | มาก   | 4.73             | 0.45 | มากที่สุด | 0.056                   | 5     |                  |
| 4. ความร่วมมือ       | 4.40            | 0.77 | มาก   | 4.76             | 0.45 | มากที่สุด | 0.082                   | 3     | ✓                |
| 5. วัฒนธรรมดิจิทัล   | 4.36            | 0.77 | มาก   | 4.73             | 0.48 | มากที่สุด | 0.082                   | 2     | ✓                |
| ค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมด  | 4.37            | 0.79 | มาก   | 4.72             | 0.48 | มากที่สุด | 0.081                   |       |                  |

จากตาราง 2 เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น (PNI<sub>modified</sub>) พบว่า โดยรวมของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีค่าเท่ากับ 0.081 หากพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา 3 ลำดับแรกได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล เป็นลำดับแรก (PNI<sub>modified</sub> = 0.111) รองลงมาคือ ด้านวัฒนธรรมดิจิทัล (PNI<sub>modified</sub> = 0.082) และด้านความร่วมมือ (PNI<sub>modified</sub> = 0.082)

3. ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ดังนี้

**ตารางที่ 3** ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมและรายด้าน

| ข้อ          | องค์ประกอบ        | ความเหมาะสม |      |           | ความเป็นไปได้ |      |           |
|--------------|-------------------|-------------|------|-----------|---------------|------|-----------|
|              |                   | $\bar{X}$   | S.D. | แปลผล     | $\bar{X}$     | S.D. | แปลผล     |
| 1            | วิสัยทัศน์ดิจิทัล | 4.76        | 0.49 | มากที่สุด | 4.46          | 0.65 | มาก       |
| 2            | วัฒนธรรมดิจิทัล   | 4.87        | 0.30 | มากที่สุด | 4.43          | 0.59 | มาก       |
| 3            | ความร่วมมือ       | 4.97        | 0.06 | มากที่สุด | 4.60          | 0.55 | มากที่สุด |
| ค่าเฉลี่ยรวม |                   | 4.87        | 0.28 | มากที่สุด | 4.50          | 0.60 | มาก       |

จากตาราง 3 พบว่าความเหมาะสมในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ความร่วมมือ ( $\bar{X} = 4.97$ , S.D. = 0.06) วัฒนธรรมดิจิทัล ( $\bar{X} = 4.87$ , S.D. = 0.30) และวิสัยทัศน์ดิจิทัล ( $\bar{X} = 4.76$ , S.D. = 0.49) ตามลำดับ และความเป็นไปได้ในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ ความร่วมมือ ( $\bar{X} = 4.60$ , S.D. = 0.55) และอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ วิสัยทัศน์ดิจิทัล ( $\bar{X} = 4.46$ , S.D. = 0.65) และวัฒนธรรมดิจิทัล ( $\bar{X} = 4.43$ , S.D. = 0.59) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ พบว่าด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล มีแนวทางที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จำนวน 14 แนวทาง ด้านวัฒนธรรมดิจิทัล มีแนวทางที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จำนวน 12 แนวทาง ด้านความร่วมมือ มีแนวทางที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จำนวน 15 แนวทาง และผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม 1 แนวทางที่สำคัญ คือ ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ดังนั้น ผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีจำนวนทั้งสิ้น 3 องค์ประกอบ 42 แนวทาง

## อภิปรายผล

การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผู้วิจัยสามารถที่จะอภิปรายผลตามความมุ่งหมายของการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพที่เป็นอยู่จริงและสภาพที่ควรจะเป็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมพบว่า สภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.76$ , S.D. = 0.45) ส่วนสภาพที่เป็นจริง พบว่าอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.40$ , S.D. = 0.77) ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เพราะในปัจจุบันมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงานในทุกด้านและพบเจอในชีวิตประจำวันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งในปัจจุบันนี้ทักษะดิจิทัลเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องศึกษาพัฒนาทักษะอยู่ตลอดเวลาเพื่อจะได้มีทักษะความรู้ความสามารถในการทำงานที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการสื่อสารการประมวลผลข้อมูลเพื่อให้ได้เป็นสารสนเทศที่ทันสมัยปรับเปลี่ยนรูปแบบที่เป็นดิจิทัลมากขึ้นด้วย สอดคล้องกับ กัญญารัตน์ สุขแสน (2563, หน้า 54) ได้กล่าวว่า ผู้นำในยุคดิจิทัลจำเป็นที่จะต้องเข้าใจทิศทางการเปลี่ยนแปลงองค์การที่เกิดในยุคดิจิทัล โดยสามารถปรับองค์การได้อย่างรวดเร็วและพร้อมที่จะเรียนรู้ทักษะใหม่ๆ โดย

สรุป การเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลได้แก่ ทิศทางในยุคดิจิทัลผู้นำต้องสามารถเข้าถึง เข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงและสามารถพิจารณาทิศทางได้อย่างมีประสิทธิภาพและต้องพัฒนาตนเองและองค์การอย่างต่อเนื่องในการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ด้วยตัวเอง และสนับสนุนพนักงานในองค์การให้สามารถขับเคลื่อนไปในยุคดิจิทัลได้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ ประภาวิชญ์ เจียรสุคนธ์ และคณะ (2565, หน้า 93) กล่าวว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เป็นส่วนช่วยในการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนและพัฒนาสถานศึกษาทำให้เกิดประโยชน์ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลตลอดจนบรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา สอดคล้องกับ รุจจารณ์ ลักษณะดี (2565, หน้า 27) กล่าวว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของสังคมปัจจุบันมีความจำเป็นต้องกระตุ้น และเอื้ออำนวย ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนของคนและการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นโดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา ผู้นำสามารถเปลี่ยนแปลงความต้องการที่ตอบสนองและแนวทางในองค์กรประสบความสำเร็จ

2. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มี ความต้องการจำเป็นในการพัฒนา ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล เป็นลำดับแรก (PNI<sub>modified</sub> = 0.111) รองลงมาคือ ด้านวัฒนธรรมดิจิทัล (PNI<sub>modified</sub> = 0.082) และ ด้านความร่วมมือ (PNI<sub>modified</sub> = 0.082) ด้านการรู้ดิจิทัล (PNI<sub>modified</sub> = 0.076) และด้านการสื่อสารดิจิทัล (PNI<sub>modified</sub> = 0.056) ตามลำดับ เพราะฉะนั้นด้านที่ต้องนำไปหาแนวทางการพัฒนา 3 ลำดับแรกคือ ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล ด้านวัฒนธรรมดิจิทัล ด้านความร่วมมือ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กันตชาติ กุดนอก (2565, หน้า 183) ได้ศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ ด้านการมีภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์เทคโนโลยีดิจิทัล และอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการสนับสนุนการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในด้านการบริหารงาน ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการวัดและประเมินผลด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ตามลำดับ จากผลการวิจัยพบว่า มีภาวะผู้นำดิจิทัล 3 ด้าน ที่ค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวม คือ ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในด้านการบริหารงาน ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการวัดและประเมินผลและด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ควรพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล 3 ด้านดังกล่าวให้มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น

3. แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล มี 14 แนวทาง ด้านวัฒนธรรมดิจิทัล มี 12 แนวทาง ด้านความร่วมมือ มี 15 แนวทาง และผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1 แนวทางที่สำคัญ สอดคล้องกับ จันทนา แสนสุข (2559, หน้า 163-165) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำ กล่าวว่า ผู้บริหารในยุคดิจิทัลจะต้องมีพฤติกรรมและความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสื่อสารเพื่อแสดงออกถึงการมีวิสัยทัศน์และความเป็นผู้นำของตนเอง สามารถใช้สื่อดิจิทัลในการส่งเสริม ประชาสัมพันธ์ การจัดการเรียนรู้การสอน และสามารถนำมาบริหารงานภายในโรงเรียนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสถานศึกษา ถ้าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความเป็นผู้นำดิจิทัลสูง ก็จะได้เปรียบในการแข่งขันที่จะนำไปสู่การบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายได้อย่างยั่งยืน สามารถบริหารการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ Elliott (2017, p.7) ซึ่งจากการเปลี่ยนของเทคโนโลยีดิจิทัลมีผลกระทบในภาพรวมขององค์การดังนั้นผู้บริหารต้องทำความเข้าใจในความรู้และทักษะความสามารถของคนในองค์การ เข้าใจขีดความสามารถของคนในองค์การ จัดการและสร้างสมดุลของทักษะความสามารถของคนในองค์การให้เหมาะสมกับสถานการณ์ สามารถจัดการกับปัญหาในการทำงานที่มีผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง รองลงมาคือ การเป็นผู้ใช้งานดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว

## เอกสารอ้างอิง

- กัญญารัตน์ สุขแสน (2563), *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย*. บัณฑิตวิทยาลัย :วิทยาลัยครูสุริยเทพ.
- กันตชาติ กุดนอก (2565), *ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จันทนา แสนสุข. (2559). *ภาวะผู้นำ*. กรุงเทพฯ : บริษัท ทริปปี้ล เอ็ดดูเคชั่น จำกัด.
- ประภาวิชญ์ เจียรสุตคุณ และคณะ (2565), *สภาพ ความต้องการจำเป็น และแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1*. วารสารรัชต์ภาคย์, 16(48), 90-104.
- รุจากรณ์ ลักษณะดี. (2565). *ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกริก
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. (2565). *แผนปฏิบัติการประจำปี 2565*. [https://sakonnakhon3.go.th/new/?p=14586#dearflip-df\\_15294/1/](https://sakonnakhon3.go.th/new/?p=14586#dearflip-df_15294/1/).
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- Elliott T. (2017). *Digital Leadership: A Six-Step Framework For Transformation*. Retrieved from <https://1th.me/ZQPLH>. June 5th 2023.